

**PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w BIAŁYMSTOKU
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3**

NK-II.4131.119.2013.KK

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zm.)

stwierdzam nieważność

§ 3 ust. 1 i 3 uchwały Nr XXVI/149/13 Rady Gminy Rutka - Tartak z dnia 14 listopada 2013 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania i zwrotu zasiłku celowego na ekonomiczne usamodzielnienie.

U Z A S A D N I E N I E

W dniu 14 listopada 2013 r. Rada Gminy Rutka-Tartak podjęła uchwałę XXVI/149/13 sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania i zwrotu zasiłku celowego na ekonomiczne usamodzielnienie.

W dniu 22 listopada b. r. powyższa uchwała wpłynęła do organu nadzoru.

Przeprowadzona kontrola legalności wykazała, iż ww. uchwała w części dokonanych ustaleń została podjęta z istotnym naruszeniem prawa, co stanowiło podstawę do wszczęcia w dniu 9 grudnia 2013 r. postępowania nadzorczego w sprawie stwierdzenia ich nieważności.

Przedmiotowa uchwała w § 3 ust. 1 zawiera zapis, zgodnie z którym osoba lub rodzina ubiegająca się o przyznanie zasiłku składa w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej wnioski, w którym wskazuje przyczyny ubiegania się o zasiłek i planowane przeznaczenie przyznanej pomocy.

Zapis taki ogranicza uprawnienie wynikające z art. 102 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.) do składania wniosku o pomoc przez inne osoby wskazane w ww. artykule.

Zgodnie bowiem z brzmieniem ustępu 1 tego artykułu, świadczenia z pomocy społecznej są udzielane na wniosek **osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela**

ustawowego. Ponadto jego ustęp 2 stanowi, iż pomoc społeczna może być udzielana **z urzędu.**

Poprzez dowolną interpretację katalogu podmiotów uprawnionych do złożenia przedmiotowego wniosku dotyczącego przyznawania i zwrotu zasiłku celowego na ekonomiczne usamodzielnienie Rada wykroczyła poza delegację ustawową zawartą we wskazanym wyżej przepisie art. 102 ustawy o pomocy społecznej.

Ponadto, Rada Gminy w § 3 ust. 3 powyższej uchwały ustaliła, iż przyznanie zasiłku (na ekonomiczne usamodzielnienie) poprzedza wywiad środowiskowy.

W ocenie organu nadzoru uzależnienie przyznania zasiłku od przeprowadzenia wywiadu środowiskowego nie ma umocowania w przepisach prawa.

Zgodnie bowiem z przepisem art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.), wywiad środowiskowy przeprowadza się u osób i rodzin korzystających lub ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej w celu ustalenia ich sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej.

Natomiast, zgodnie z art. 107 ust. 5b cyt. ustawy o pomocy społecznej, sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osoby lub rodziny ustala się na podstawie dokumentów (wymienionych enumeratywnie w tym przepisie).

Fakt, iż przepisy ustawy o pomocy społecznej na mocy art. 17 ust. 2 pkt 2 oraz art. 43 ust. 10 upoważniają wprost radę gminy do ustalenia warunków przyznawania i zwrotu zasiłku celowego na ekonomiczne usamodzielnienie, w sposób automatyczny wyklucza dowolną interpretację ustawowych zapisów poprzez pozaprawną ich modyfikację.

Regulacja, przyjęta przez Radę Gminy w Rutce-Tartak w § 3 ust. 3 uchwały nie może być przedmiotem ustaleń Rady Gminy, ponieważ organ ten nie posiada ustawowych kompetencji wynikających z ustawy o pomocy społecznej, która stanowi podstawę do działania w przedmiotowym zakresie.

Zapis § 3 ust. 3 przedmiotowej uchwały wkracza bez upoważnienia w materię, uregulowaną przez przepis art. 107 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Rada gminy jako organ stanowiący powinna działać tylko i wyłącznie na podstawie prawa i w jego granicach, zatem niedopuszczalne jest podejmowanie przez nią regulacji bez wyraźnego upoważnienia ustawowego lub z jego przekroczeniem. Zdaniem organu nadzoru, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, realizując przysługującą mu kompetencję powinien ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu

kompetencyjnym. Odstąpienie od tej zasady narusza związek formalny i materialny pomiędzy aktem wykonawczym a ustawą, co stanowi istotne naruszenie prawa.

W doktrynie jak i w orzecznictwie ugruntował się pogląd, iż wykładnia norm o charakterze kompetencyjnym powinna być interpretowana w sposób ścisły i literalny. Jednocześnie zakazuje się dokonywania wykładni rozszerzającej przepisów kompetencyjnych oraz wyprowadzania kompetencji w drodze analogii (vide: wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 28 czerwca 2000r., K25/99, OTK 2000/5/141).

Podsumowując, stwierdzić należy, iż stwierdzone wady prawne przedmiotowej uchwały posiadają charakter istotny na tyle, że wydanie rozstrzygnięcia nadzorczego w celu ich eliminacji są w pełni zasadne.

Na niniejsze rozstrzygnięcie służy Gminie prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku, za pośrednictwem Wojewody Podlaskiego, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

Otrzymuje:

Rada Gminy Rutka-Tartak

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO

Lidia Stupak

Dyrektor
Wydziału Nadzoru i Kontroli